

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

תוכן עניינים

- א. ושויין שאין מביא אשם תלוי.....2
- ב. יצא משיח שאין חטאו בשגגה לא בעבודת כוכבים ולא בשאר מצות אלא בהעלם דבר עם שגגת מעשה.....2
- ג. אין בית דין חייבין עד שיורו בדבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת.....2
- ד. וכן המשיח ולא בעבודת כוכבים עד שיורו על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת.....3
- ה. נשיא יליף מצות מצות...מה צבור דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת אף נשיא דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת יחיד אמר קרא ואם נפש וילמד תחתון מעליון
4
- ו. רבים בסייף וממונן אבד יחידים בסקילה וממונן פלט.....5
- ז. איזו היא מצוה שהיא שקולה ככל המצות הוי אומר זו עבודת כוכבים.....7
- ח. אין חייבין על עשה ועל לא תעשה שבמקדש.....7
- ט. ואין מביאין אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש.....8
- י. אבל חייבין על עשה ועל לא תעשה שבגדה ומביאים אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבגדה איזו היא מצות עשה שבגדה פרוש מן הגדה ומצות לא תעשה אל תבא על הגדה.....8
- יא. על שמיעת קול ועל ביטוי שפתים ועל טומאת מקדש וקדשיו... הנשיא חייב בכולן חוץ משמיעת הקול.....10
- יב. שהמלך לא דן ולא דנין אותו [לא מעיד ולא מעידין אותו].....11

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

דף ח.

א. ושוין שאין מביא אשם תלוי

כבר התבאר לעיל דף ז: שכהן משיח¹ שנסתפק לו אם שנג שנגה זו, שהיא שנגת הוראה עם המעשה או לא שנג אותה, אינו מביא אשם תלוי מפני שהוא בה כצבור שאין מביאין אשם תלוי על לא הודע של שנגת הוראה.

ב. יצא משיח שאין חטאו בשגגה לא בעבודת כוכבים ולא בשאר מצות אלא בהעלם דבר עם שנגת מעשה

עוד התבאר לעיל שם שכהן משיח שהורה לעצמו² לבטל מקצת ולקיים מקצת בע"ז ועשה כפי הוראתו, הרי זה מביא שעירה כהדיוט והוא שישגוג בהוראה כמו שביארנו, שאין הכהן המשיח חייב קרבן אלא בהעלם דבר בהוראה עם שנגת המעשה כצבור.

אבל אם שנג במעשה בלבד בלא הוראה בין בע"ז בין בשאר מצות אינו מביא קרבן כלל.

ג. אין בית דין חייבין עד שיזרו בדבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת

כבר התבאר לעיל דף ב. שמצות עשה שיקריבו הסנהדרין שבלשכת הגזית, קרבן, אם טעו והורו להתיר שלא כהלכה באחת מן העבירות החמורות שחייבין על זדון כרת ועל שנגתן חטאת, או בעבודה זרה ועשו הקהל או רובו על פיהם, ואחר כך נודע לבית דין שטעו, הרי בית דין חייבין להביא קרבן חטאת על שנגתן בהוראה.

¹ רמב"ם שם פרק טו הלכה ו
² רמב"ם שם פרק טו הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

ואף על פי שלא³ עשו הן בעצמן מעשה מביאים⁴, שאין משגיחין על עשיית בית דין כלל בין עשו בין לא עשו אלא על הוראתן בלבד, ושאר העם פטורין מן הקרבן ואף על פי שהם העושיין מפני שתלו בבית דין.

ומה הוא הקרבן שמביאין על שגגה זו, אם בע"ז שגגו והורו מביאין פר לעולה ושעיר לחטאת מכל שבט ושבט וקרבן זה הוא האמור בפרשת שלח לך, ואם בשאר כריתות שחייבין על שגגתן חטאת קבועה שגגו והורו, מביא כל שבט ושבט פר חטאת וזהו האמור בפרשת ויקרא .

נמצאת למד שאם שגגו בית דין הגדול בהוראה בע"ז מביאין כל הקהל שנים עשר פרים עולות ושנים עשר שעירים חטאות והם נשרפות שהרי דמן נכנס לפנים והם הנקראין "שעירי ע"ז".

ואם בשאר המצות שגגו מביאין שנים עשר פרים חטאות והן נשרפות מפני שדמם נכנס לפנים, וכל פר מהן נקרא "פר העלם דבר של צבור". והם "פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים" המוזכרים במשנת "איזהו מקומן".

ד. זכן המשיח ולא בעבודת כוכבים עד שיזרו על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת

כבר התבאר לעיל דף ו: שממה שנאמר בפרשת ויקרא (ד פסוק ג) לְאִשְׁמַת הָעַם לְמַדּוֹ חַכְמִים שִׁכְחֵן גְדוֹל הַמְשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמְשַׁחַה הָרִי הוּא כְּצֹבֹר וְאִם הוֹרָה בְּשִׁגְגָה בְּדַבַּר שְׁזָדוֹנוֹ כִּרְתָּ וּשְׁגַגְתּוֹ חַטָּאת מְבִיֵּא פֶר וְזוֹרֵק דָּמוֹ עַל הַפְּרוּכַת וּמִזְבַּח הַזֶּהָב כִּפֵּר הָעֵלֶם דְּבַר שֶׁל צֹבֹר וְהוּא הַנִּקְרָא "פֶּר כֶּהֵן מְשִׁיחַ".

³ רמב"ם הלכות שגגות פרק יב הלכה א

⁴ ועיין תוס' שהסתפקו אם מביאים חטאת יחיד אם עשו ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות שגגות סימן רכה סעיף ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

וכך הלכתו כל שנגה⁵ שההדיוט מביא עליה הטאת הקבועה כשבה או שעירה, אם שנג בה כהן משיח מביא פר, אך נשתנה כהן משיח לא רק במין קרבנו אלא גם באופן חיובו.

שאינ כהן משיח מביא פר על שנגתו כשחטא בשגגת המעשה לבר כגון שסבור על חלב ששומן הוא ואכלו פטור אלא חיובו הוא רק כשטעה בהוראת עצמו, כגון שהורה שחלב זה מותר ואכלו, ועשה מעשה בשגגת הוראתו לברכה, והיא שיהיה חכם מופלא שנאמר אם הפהן המשיח יחטא לאשמת העם הרי משיח כצבור מה הצבור שהן בית דין אינן חייבין בקרבן עד שיהיו חכמים ראויין להוראה ויטעו בהוראה, ויעשו העושים על פיהם ויורו לבטל מקצת ולקיים מקצת, כך המשיח בכל הדרכים האלו.

ה. נשיא יליף מצות מצות... מה צבור דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת אף נשיא דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת יחיד אמר קרא ואם נפש וילמד תחתון מעליון

כל העובר⁶ בשגגה על אחת ממצות לא תעשה שיש בה מעשה שחייבין עליה כרת, הרי זה חייב להקריב קרבן חטאת, ומצות עשה שיקריב חטאתו על שגגתו.

ארבעים ושלוש עבירות⁷ מביאין על שגגתן חטאת קבועה, ומה הוא הקרבן שמביא השונג באחת מאלו.

אם שנג בעבודה זרה מביא עז בת שנתה לחטאת והיא האמורה בפרשת שלח לך בין שהיה החוטא הדיוט או מלך או כהן גדול או משוח מלחמה הכל שוין בשגגת ע"ז.

⁵ רמב"ם שם טו הלכה א

⁶ רמב"ם שם פרק א הלכה א

⁷ שם הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

אבל אם שנגג באחת משאר ארבעים ושתיים, אם היה הדיוט מביא שעירת עזים או נקבה מן הכבשים⁸ וזו היא הטאת של אחד מעם הארץ האמורה בפרשת ויקרא.

ואם המלך הוא שנגג באחת מהן מביא שעיר⁹ עזים לחטאת.

אולם כבר התבאר שכהן גדול אינו מביא אלא בהוראה ועשה כהוראתו, שבע"ז מביא שעירה ובשאר מצוות פר כנזכר, אבל אם שנגג במעשה בלבד בלא הוראה בין בע"ז בין בשאר מצוות אינו מביא קרבן כלל.

ו. רבים בסייף וממונן אבד יחידים בסקילה וממונן פלט

כבר התבאר במסכת ב"ב דף ח: וסנהדרין קיא: שדין עיר הנדחת¹⁰, שכל מי שבאו עליו שני עדים שעבד כוכבים אחר שהתרו אותו מפרישין אותו, נמצאו כל העובדים מיעוטה סוקלין אותן ושאר העיר ניצו.

נמצאו רובה מעלין אותן לבית דין הגדול וגומרין שם דינם והורגין כל אלו שעבדו בסייף, ומכין את כל נפש אדם אשר בה לפי חרב טף ונשים אם הודחה כולה, ואם נמצאו העובדים רובה מכים את כל הטף ונשים של עובדים לפי חרב, ובין שהודחה כולה בין שהודחה רובה סוקלין את מדיחיה ומקבצין כל שללה אל תוך רחובה, והורגין כל נפש חיה אשר בה ושורפין את כל שללה עם המדינה באש.

נכסי הצדיקים¹¹ שבתוכה והם שאר יושבי העיר שלא הודחו עם רובה נשרפין בכלל שללה הואיל וישבו שם ממונן אבד וכל הנהנה ממנה בכל שהוא לוקה אחת שנאמר וְלֹא יִדְבַק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַתָּרִם. ונכסי צדיקים שאינן בעיר, כגון שהם מופקדים חוץ לעיר, אינן נשרפים ומותרים. שנאמר

⁸ לכתחלה שעירה ואם אין לו יביא כשבה וזה"ק ח"א ר"ס א'.

⁹ יש גרסאות שהיה כתוב בהם שעירת עזים אך כבר כתבו המפרשים שהוא מ"ס

¹⁰ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ד הלכה ו

¹¹ שם הלכה ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסנת הזריות

(שם פסוק טז) הִתְרַם אֶתְּהָ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ פֶּה פֶּרַט לִנְכַסֵּי צַדִּיקִים שֶׁבְחֻצָּה לָהּ.¹²

י"א¹³ שנכסי קטנים שבתוכה אסורים וי"א שאינם נאסרים

נכסי אנשי מדינה¹⁴ אחרת שהיו מופקדין בתוכה¹⁵ אע"פ שקבלו עליהן אחריות אינם אסורים אלא יחזרו לבעליהן שנאמר שְׁלָלָהּ וְלֹא שָׁלַל חִבְרֹתָהּ

נכסי הרשעים שהודחו שהיו מופקדין במדינה אחרת אם נקבצו עמה נשרפין בכללה ואם לאו¹⁶ אין מאבדים אותם אלא ינתנו ליורשיהם. וי"א¹⁷ שכל הנכסים אפילו הרחוקים שאפשר לקבצם באותו היום עצמו שמקבצין שלל העיר לרחובה כדי לשורפה הרי הם כמקובצים בתוכה ואסורים בהנאה ונשרפים ואם אי אפשר לקבצם באותו היום מותרים

ודוקא¹⁸ נכסים שכבר היו בתוך העיר אלא שמעכשיו היו מופקדים ביד אחרים אסורים בהנאה ונשרפים, אבל אם לא היו מעולם בתוכה כגון שנפלו להם בירושה אינו בכלל שללה ואין הממון אבד ומותר בהנאה.

¹² סנהדרין קיב ע"א

¹³ במנחת חינוך שם אות כו כתב על פי מה שנתבאר שלר"ש שדריש טעמא דקרא להכי מלבושי צדיקים מותרים יש ג"כ נפקא מינה בנכסי קטנים, ומשכחת שיש להם נכסים בירושה כאן או משכירות וידוע הוא דלא שייך גבי קטנים מי גרם להם שידורו וכו', דהם גרים אגב אביהם, וגם אינם בני דעת, ולר' שמעון אפשר דממונם פלמ, ולתנא קמא הוא גזירת הכתוב וממונם אבד שם הלכה י

¹⁴ ונראה דמשכונות מאחרים שממושכנים אצלם דינם כפקדונות של אחרים דלא הוי שללה אע"פ דבעל חוב קונה משכון, אף דבחמין עוברים בכל יראה, דהתם גם בפקדון באחריות עוברים דכתיב לא ימצא, אבל הכא דפקדון אינה שללה הוא הדין משכון לא הוי שללה, (מנחת חינוך שם אות כח)

¹⁵ בגמ' שם אמר רב חסדא ובנקבצין לתוכה ועיין בכסף משנה שפירש שהרמב"ם פירש הא דרב חסדא, דאם נקבצו לתוכה עם שלל העיר אסורים ונשרפין, אבל אם לא נקבצו לתוכה ושרפו שלל העיר והם נשאר חוץ לעיר מותרים וינתנו ליורשיהם. וכתב דקודם שנשרף שלל העיר אסורים בהנאה אע"ג דלא נקבצו לתוכה, אבל אחר שנשרף שלל העיר חזרו אלו וניתרו כיון דלא נשרפו עם שלל העיר. ועיין בלחם משנה שפירש דאם נקבצו אחר הדחה אע"פ שלא היו בעיר בשעת הדחה וכו'

¹⁷ בגמ' שם פירש"י נכסי רשעים הקרובין לעיר שיכולים לקבצם לתוך העיר באותו יום עצמו שכונסין שלל העיר לרחוב לשורפן הן אבודים עמה, אבל רחוקים דאין מגיעין לעיר אינן אבודים, רש"י שם ד"ה אמר רב חסדא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

ז. איזו היא מצוה שהיא שקולה ככל המצות הוי אומר זו עבודת כוכבים

מצות עבודת כוכבים¹⁹ כנגד המצות כולן היא שנאמר (במדבר טו פסוק כב) וְכִי תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה וְגו' ומפי השמועה למדו שבעבודת כוכבים הכתוב מדבר, הא למדת שכל המודה בעבודת כוכבים כופר בכל התורה כולה ובכל הנביאים ובכל מה שנצטוו הנביאים מאדם ועד סוף העולם שנאמר (שם פסוק כג) אֵת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹהֵיכֶם בְּיַד מֹשֶׁה מִן הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוָּה ה' וְהִלָּאָה לְדֹרֹתֵיכֶם, וכל הכופר בעבודת כוכבים מודה בכל התורה כולה ובכל הנביאים ובכל מה שנצטוו הנביאים מאדם ועד סוף העולם והוא עיקר כל המצות כולן.

השבת²⁰ ועבודה זרה כל אחת משתייהן שקולה כנגד שאר כל מצות התורה, והשבת היא האות שבין הקדוש ברוך הוא ובינינו לעולם, לפיכך כל העובר על שאר המצות הרי הוא בכלל רשעי ישראל, אבל מחלל שבת בפרהסיא הרי הוא כעובר עבודה זרה ושניהם כגוים לכל דבריהם.

לפיכך משבח הנביא ואומר (ישעיהו נן פסוק ב) אֲשֶׁרִי אָנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וּבֶן אָדָם יִחְזִיק בָּהּ שֹׁמֵר שֶׁבֶת מִחֻלְלוֹ וְגו',

וכבר התבאר במסכת שבת דף קיח: שכל השומר את השבת כהלכתה ומכבדה ומענגה כפי כחו כבר מפורש בקבלה שברו בעולם הזה יתר על השכר הצפון לעולם הבא, שנאמר שם נח פסוק יג - יד) אִם תָּשִׁיב מִשְׁבֶּת רְגְלֶךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ בַּיּוֹם קִדְשֵׁי וְקִרְאתָ לְשֶׁבֶת עֲנֵג לְקָדוֹשׁ ה' מְכַבֵּד וְכַבְּדוֹתוֹ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמִּצְוֹת חֲפָצֶיךָ וְדַבֵּר דְּבַר אֵז תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְהִרְפַּבְתִּיךָ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ וְהִאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִי ה' דַּבֵּר.

דף ח:

ח. איז חייבין על עשה ועל לא תעשה שבמקדש

¹⁹ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ב הלכה ד
²⁰ רמב"ם הלכות שבת פרק ל הלכה טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת הוריות

כבר התבאר במסכת שבועות דף ב. ודרף יד. שמהששה שמצותן²¹ שיקריבו קרבן עולה ויורד – כלומר קרבן שהותר להקריבו ממינים שונים בהתאם למצבו של המקריב. העשיר מביא את קרבנו מן הצאן, העני מביא שתי תורים או שני בני יונה, ומי שאין ידו משגת לשתי תורים או לשני בני יונה מביא עשירית האיפה סולת. הם הטמא שאכל קודש בשגגה, והטמא שנכנס למקדש בשגגה.

וכבר התבאר שם דף יז. שאין בית דין חייבין בהוראתם אלא על דבר שהייבין²² על שגגתו הטאת קבועה, ולכן פטורים אם הורו להתיר טומאת מקדש וקדשיו.

ט. ואין מביאין אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש

כל הטא²³ שהייבין על שגגתו הטאת קבועה חייבין על לא הודע שלו אשם תלוי, ומהו לא נודע אם נסתפק לו אם שגג בדבר זה או לא שגג הרי זה מצווה להקריב אשם אך אין מביאין על ספק שגגת טומאת מקדש וקדשיו.

י. אבל חייבין על עשה ועל לא תעשה שבנדה ומביאים אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבנדה איזו היא מצות עשה שבנדה פרוש מן הנדה ומצות לא תעשה אל תבא על הנדה

²¹ לשון הרמב"ם הלכות שגגות פרק י הלכה א ששה מצותן שיקריבו קרבן עולה ויורד ואלו הן: המצורע, והיולדת, והנשבע שבועת העדות בין בזדון בין בשגגה, והנשבע שבועת ביטוי לשקר בשגגה, והטמא שאכל קודש בשגגה, והטמא שנכנס למקדש בשגגה. במשנה כריתות דף י: תנן ה' משום דמני מקדש וקדשיו בחדא ורבינו מני להו בתרתי ושמא י"ל דהתנא הולך על סדר התורה, דלענין עונש כרת מפורש כל אחד בפני עצמו, נאמר (ויקרא ז, כ) והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה' וטומאתו עליו ונכרתה, ובנכנס למקדש נאמר (במדבר יט, כ) ונכרתה הנפש ההיא מתוך הקהל כי את מקדש ה' טמא, ולהכי מני להו בתרתי כאן במשנתנו, דהא להכי נחית למנות כל הכריתות שבתורה. אבל לענין קרבן נכללו תרווייהו בקרא (ויקרא ה, ב) או נפש אשר תגע בכל דבר טמא וגומר, ולהכי מני להו גבי הבאת קרבן בחדא. ועוד יש לומר דלהכי מני להו בחדא, כדי להשוות הבבא במנין חמשה, דומיא דרישא דקתני חמשה מביאין קרבן אחד על עבירות הרבה. באר שבע כרתות ב: ד"ה דתנן חמשה

²² רמב"ם הלכות שגגות פרק יב הלכה א – ב

²³ רמב"ם שם פרק ח הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת הוריות

עוד התבאר במסכת שבועות שם ודף יד: שהיה משמש²⁴ עם אשתו הטהורה בין בשעת וסתה ובין שלא בשעת וסתה ואמרה לו נטמאתי²⁵, אסור לו לפרוש מיד באבר חי, ואם פירש באבר חי, במזיד חייב כרת ובשוגג הוא חיוב חטאת, ואם היא נשמטה ממנו היא חייבת²⁶.

אם לא ידע²⁷ שאסור לפרוש מיד, ופירש כשהוא מתקשה חייב שתי חטאות, אחת על כניסתו שהרי בעל נדה, ואחת על יציאתו שיציאתו הנאה לו כביאתו.

במה דברים אמורים כשידע שאסור לבעול בשעת הוסת ודימה שתקדום בעילתו לראייתה²⁸, ולא ידע שאסור לפרוש מיד, שנמצאו לו שתי העלמות בשתי הבעילות²⁹, אבל אם לא ידע שאסור לבעול בשעת הוסת ולא ידע שאסור לפרוש מן הטומאה מיד אף על פי שפירש מיד והוא מתקשה אינו

²⁴ רמב"ם איסורי ביאה פרק ד הלכה יא. שו"ע ונו"כ יו"ד קפה ד

²⁵ שמשו בימי דם טוהר וראתה דם, עיין בנוב"ת (ס"ס צ"ו והובא בפת"ש סקצ"ד סק"ב) שמותר לו לפרוש באבר חי, דם טוהר קל יותר וכמש"כ הרמב"ם (פי"א מאסו"ב ה"ז) שהיו מדינות שלא נהגו כלל בחומרא דדם טוהר, ע"ש, ובשבט הלוי (ח"ג סקכ"ב וח"ה סק"ד אות ג') נתבאר דיש להחמיר מכמה טעמים, וכן במי נדה (בקי"א) אסור לפרוש באבר חי, וכ"כ הפת"ש בספרו נחלת צבי (סי' קצ"ד) ע"ש, ומ"מ לענין כפרה קל טפי דאינו אסור כרת רק דרבנן, ואינו צריך אלא כפרה של פורץ נדר.

²⁶ דבאבר חי יש אסור בין על הביאה ובין על הפרישה, ולאו דוקא בנדה אלא ה"ה בשאר עריות.

²⁷ רמב"ם הלכות שנגות פרק ה הלכה ז

²⁸ והנה כפי סוגית הגמרא לא משכחת שיתחייב שתיים אלא במשמש סמוך לוסתה ואמרה לו נטמאתי ופירש בקשוי והיה ת"ח וידע דצריך לפרוש סמוך לוסתה אלא דסבר יכולני לבעול וכשאמרה לו נטמאתי ידע שחטא אכניסה והיה ע"ה בדין זה אינו יכול לפרוש בקשוי ומש"ה חייב שתיים חדא אכניסה וחדא אפרישה משום דכשאמרה לו נטמאתי הרי היתה לו ידיעה שחטא שהרי היה יודע דצריך לפרוש קודם וסתה אלא דשנג דסבר יכולני לבעול אך אם היה ע"ה ולא ידע דרשה זו דוהורתם אינו חייב אלא אחת משום דהכל חשיב כהעלם אחת משום דכשאמרה לו נטמאתי אינו יודע עדיין שחטא דכיון דלא למד דרשא זו דוהורתם סבור דלא חטא משום דאנוס הוא דלדידיה אין חילוק בין שעת וסתה לשלא בשעת וסתה וכיון שלא ידע שחטא בין כניסה לפרישה אף שידע שבעל נדה לא חשיב ידיעה אלא חשיב הכל כהעלם אחת ואינו חייב אלא אחת. משנה למלך שם.

²⁹ דע מי ששמש עם האשה שלא בשעת וסתה ואמרה לו נטמאתי אינו חייב על הכניסה משום דהוא אנוס דמאי ה"ל למיעבד כיון שהיה שלא בשעת וסתה אך אם היה בשעת וסתה חייב על הכניסה ואם לא אמרה לו נטמאתי ואח"כ ראתה בעד שלו דם חייב אחת ואין לחייבו שתיים משום כניסה ופרישה לפי שהכל היה בהעלם אחת ומי שבעל וחזר ובעל הנדה בהעלם אחת אינו חייב אלא אחת וא"כ אף אי חשבינן לכניסה ופרישה לשתי בעילות אינו חייב אלא אחת וזה פשוט. הכלל שכל שלא אמרה נטמאתי אם היה שלא בשעת וסתה אינו חייב כלל בין ת"ח ובין ע"ה ואם היה בשעת וסתה חייב אחת בין ת"ח ובין ע"ה. משנה למלך שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת הוריות

חייב אלא חטאת אחת, מפני שכניסתו ויציאתו שהן כשתי בעילות בשגגה אחת הן ובהעלם אחת עשה הכל.

והוא הדין בשאר העריות שאם שגג ובא על הערוה על דעת שהיא מותרת ונודע לו שהיא ערוה והוא בתוך התשמיש, לא יפרוש מיד שיציאתו הנאה לו כביאתו, ואם לא ידע שאסור לפרוש מיד ופירש והוא מתקשה אינו חייב אלא חטאת אחת, שהכל שגגה אחת היא.

ונדה³⁰ אם אמרה נטמאתי אם היה שלא בשעת וסתה אם היה ת"ח ויודע שאסור לפירוש בקשוי ופירש בקשוי אינו מביא קרבן משום דמזיד הוא. ואם הוא ע"ה חייב בקרבן אם פירש בקשוי.

ואם אמרה נטמאתי והיה בשעת וסתה אם היה ת"ח וטעה דקסבר יכולני לבעול חייב משום כניסה דהא שוגג הוא אך על הפרישה אינו חייב משום דמזיד הוא. ואם היה ע"ה אינו חייב אלא אחת אף על פי שאינו מזיד על הפרישה משום דהוי כאוכל שני זיתי חלב בהעלם אחת

ובזמן הזה כל כל חיוב חטאת שמתחייב התבאר לעיל שם, שיתענה ארבעים יום, ויכול לדחותם לימי החרף הקצרים³¹, ואפילו אינם רצופים אלא שני ימים כל שבוע כגון שני וחמישי. ובליל התענית אסור בבשר ויין, ויש להחמיר לפניו ולאחריו³², וירבה בתשובה, ויש לנטות להקל בתעניות ולהחמיר בתשובה בשאר דברים. והאשה אינה צריכה כפרה³³.

אם לא יוכל להתענות יפדה כל יום בממון לצדקה כפי ערך ממון שיש לו.

המרבה בתשובה³⁴, בחרטה ויודוי וצדקה ותורה ומע"ט – זכות היא לו, וגם ראוי שילמד היטב הלכות נדה כדי שלא יכשל שוב.

יא. על שמיעת קול ועל ביטוי שפתים ועל טומאת מקדש וקדשיו ... הנשיא חייב בכולן חוץ משמיעת הקול

³⁰ משנה למלך שם

³¹ בפסקי תרה"ד (סי' ס') ובתשוי' חת"ס (או"ח סקע"ג)

³² שנחלקו המג"א (או"ח סתק"פ סק"ט) ומהרש"ל ביש"ש (חולין פ' אותו ואת בנו סי"א) אם הכוונה לערב התענית או למוצאי התענית, ובתורה"ש (סק"י) כ' להחמיר בשניהם, ומובא בפת"ש (סק"ג)

³³ ועיין בסד"ט (סק"ד) ובהו"ד (סק"ח) ובנו"ב (ספ"ה) ובתשוי' חת"ס (סקס"ג) הקשו דבשבועות (יה א) מוקי להא דנמצא על שלו טמאים וחייבים בקרבן דאיירי בשלא בשעת וסתה ובפרישה, וקתני חייבים דמשמע שניהם. ובפת"ש (סק"ד) הובאו עיקר דברי הנוב ג' חילוקים בזה.

³⁴ שאין הכוונה בזה להרבות בסיגופים, כי אין כל אדם יכול לעמוד בזה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת הוריות

כבר התבאר במסכת שבועות דף יז: שהמלך וכהן³⁵ משיח מביאין קרבנן על שבועת העדות או על שבועת ביטוי או על טומאת מקדש וקדשיו כשאר הדיוטות, שלא חילק הכתוב קרבן מלך מקרבן הדיוט ומקרבן כהן משיח אלא במצוות שחייבים על שגנתן הטאת קבועה, אבל בקרבן עולה ויורד כלן שוים, וי"א³⁶ שאין המלך חייב בשמיעת קול, ולא המשיח בטומאת מקדש וקדשיו.

יב. שהמלך לא דן ולא דנין אותו [לא מעיד ולא מעידין אותו]

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף יח: שמלכי בית דוד³⁷ אף על פי שאין מושיבין אותם בסנהדרין, יושבין ודנים הם את העם, ודנים אותם אם יש עליהן דין, ומעידין עליהן. ודינם ככהן גדול³⁸, שבכל דיני ממונות שוה להדיוט, אבל אם צריכין לדון דיני נפשות אין דנין אותו דיני נפשות אלא בב"ד הגדול בלבד שנאמר (שמות יח פסוק כב) כָּל הַדָּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלַיךָ. דרשינן הדבר הגדול של הגדול (סנהד' יח, ב), ומשה הוי במקום כל הסנהדרין, והוא כשצריכין לדון למיתה, אבל למלקות נדון בב"ד של שלשה ככל אדם.

היה יודע איזה³⁹ עדות אינו חייב להעיד ואפילו בב"ד הגדול, שאין זה מכבודו שיעמוד לפני ב"ד ושילך ויעיד, אך אם המלך צריך לעדותו ילך ויעיד בב"ד הגדול משום כבודו של מלך. וה"ה אם העדות היה לדבר איסור לאפרושי מאיסורא, או לקידוש החדש, הולך ומעיד

אבל מלכי ישראל התבאר שם דף יט: שגזרו חכמים אין דנין ואין דנין אותם ולא מעיד ולא מעידין עליו, לפי שלבן גם בהן ואין נכנעים לדברי תורה ויבא מן הדבר תקלה והפסד על הדת.

³⁵ רמב"ם הלכות שגגות פרק י הלכה ז

³⁶ השגות הראב"ד שם שפסק כר"ע כאן שהנשיא חייב בכלום הוין משמיעת קול שהמלך לא דן ולא דנין אותו.

ועיין כס"מ ולח"מ שם בביאור דעת הרמב"ם

³⁷ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק ב הלכה ה והלכות מלכים פרק ג הלכה ז

³⁸ מים חיים לפר"ח

³⁹ שם הלכה ט ערוך השולחן העתיד הלכות כלי המקדש סימן כד סעיף יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת הוריות

גמ' אמר עולא מ"ט דר' יוסי הגלילי אמר קרא והיה כי יאשם לאחת מאלה כל שמתחייב באחת מתחייב בכולן ושאינ מתחייב באחת אין מתחייב בכולן ואימא מתחייב באחת מהן ואף על פי שאין מתחייב בכולן אלא טעמא דר' יוסי הגלילי מהכא דתניא היה רבי ירמיה אומר

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

